

Sarajevo, 03.06.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
27.05.2019.- 31.05.2019.

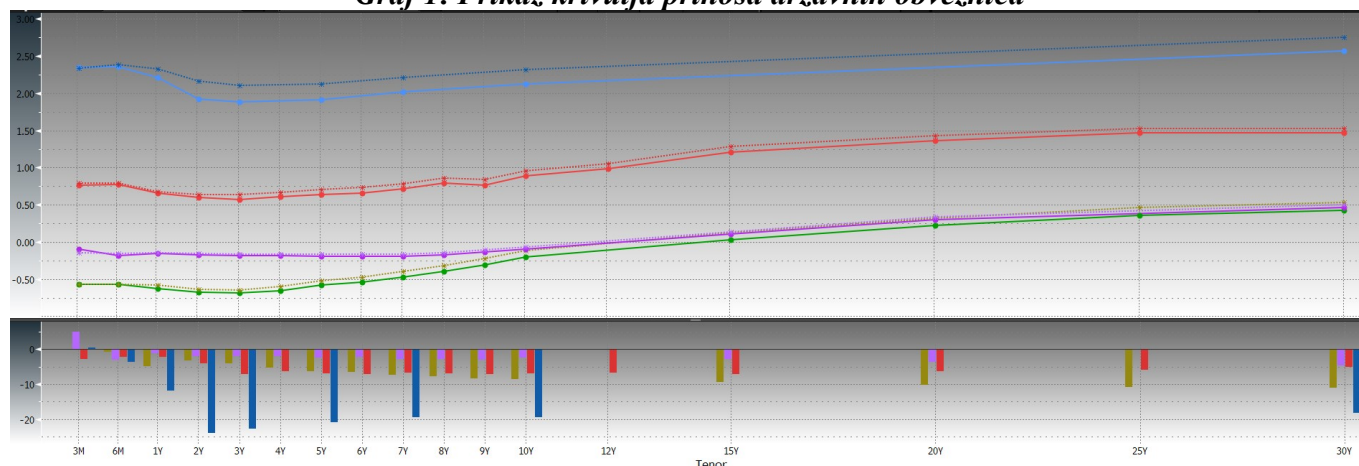
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	24.5.19	-	31.5.19	24.5.19	-	31.5.19	24.5.19	-	31.5.19	24.5.19	-	31.5.19
2 godine	-0,63	-	-0,66	2,16	-	1,92	0,64	-	0,60	-0,15	-	-0,17
5 godina	-0,52	-	-0,58	2,12	-	1,91	0,71	-	0,64	-0,17	-	-0,19
10 godina	-0,12	-	-0,20	2,32	-	2,12	0,96	-	0,89	-0,07	-	-0,09

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	24.5.19	-	31.5.19
3 mjeseca	-0,539	-	-0,542
6 mjeseci	-0,568	-	-0,575
1 godina	-0,538	-	-0,615

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 31.05.2019. godine (pune linije) i 24.05.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su od početka proteklog tjedna bilježili pad i ovaj trend je uglavnom nastavljen do kraja tjedna. Neizvjesnost oko trgovinskog rata i pojačana retorika od strane SAD utjecala je na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama. Kao odgovor na odluku predsjednika SAD o odgađanju uvođenja dodatnih tarifa na uvoz automobila, uz istodobne instrukcije američkom trgovinskom predstavniku da se o ovoj temi raspravi s EU i Japanom, ministri EU i komesar za trgovinu EU Malmstrom su priopćili da je EU blok odlučan da odbije bilo kakve pokušaje SAD da utječu na smanjenje uvoza automobila i auto dijelova iz EU te da poštuju WTO zahtjeve. **Prinosi petogodišnjih i desetogodišnjih njemačkih obveznica su u petak zabilježili nove rekordno niske razine od -0,202% i -0,58%, respektivno**, a na tjednoj razini su smanjeni za 6, odnosno 8,5 baznih bodova.

Rezultati parlamentarnih izbora u EU su pokazali da su proeuropske stranke zadržale snažnu većinu. Iako su nacionalističke i ultradesničarske stranke značajno napredovale, taj napredak nije bio u onoj mjeri kako su pojedini investitori očekivali. S druge strane, stranka zamjenika premijera Italije Salvinija je osvojila najveći broj glasova, nakon čega je on izjavio da će ovako iznenađujuće visoku podršku iskoristiti da pokuša da promijeni EU pravila, što je dovelo do oštrog rasta prinosa italijanskih obveznica početkom

proteklog tjedna. Pred kraj tjedna se pojavila nepotvrđena vijest da je Salvini spreman da uruši koalicijsku Vladu ukoliko partner (Five Star) ne podrži plan jedinstvenih poreza. Europska komisija je u pismu upućenom Vladi Italije zatražila da obrazloži pogoršanje u javnim financijama zemlje, navodeći da „nije napravljeno dovoljno napora ka usklađivanju s kriterijom duga“. O eventualnim penalima prema Italiji EU zvaničnici bi trebalo da odluče kada se sastanu ovog tjedna. Krajem proteklog tjedna ministar financija Italije Tria je izjavio da je nacrt odgovora prema Europskoj komisiji na zabrinutosti oko duga zemlje procurio i na taj način ošteti pregovore s Briselom te je naglasio da tekst tog pisma nije bio definitivni i da nije trebalo da bude objavljen. Istodobno, Središnja banka Italije je upozorila da bi ionako visok dug zemlje (USD 2,6 bilijuna) mogao ove godine biti povećan više nego na što ukazuju prognoze Vlade te je zatražila „vjerodostojne“ mjere za njegovo suzbijanje. Sve navedeno je utjecalo na priličan rast prinosa italijanskih obveznica, koji su povećani između 12 i 23 bazna boda u odnosu na prethodni tjedan.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	SVIBANJ	104,0	105,1	103,9
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	SVIBANJ	-6,5	-6,5	-7,3
3.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	SVIBANJ	-	100,2	98,8
4.	Monetarni agregat M3 (G/G)	TRAVANJ	4,4%	4,7%	4,6%
5.	GDP – Francuska (tromjesečno) final.	I tromjesečje	0,3%	0,3%	0,4%
6.	GDP – Austrija (tromjesečno) final.	I tromjesečje	-	0,4%	0,4%
7.	GDP – Finska (tromjesečno) final.	I tromjesečje	0,5%	0,2%	0,5%
8.	GDP – Belgija (tromjesečno) final.	I tromjesečje	-	0,3%	0,4%
9.	GDP – Italija (tromjesečno) final.	I tromjesečje	0,2%	0,1%	-0,1%
10.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	SVIBANJ	1,4%	1,3%	2,1%
11.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	SVIBANJ	1,2%	1,1%	1,5%
12.	Stopa inflacije – Španjolska (prelim.)	SVIBANJ	1,1%	0,9%	1,6%
13.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	SVIBANJ	0,9%	0,9%	1,1%
14.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	TRAVANJ	1,4%	4,0%	-2,0%
15.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	TRAVANJ	2,0%	1,1%	1,4%
16.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	TRAVANJ	0,6%	1,2%	-2,2%
17.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	SVIBANJ	4,9%	5,0%	4,9%

SAD

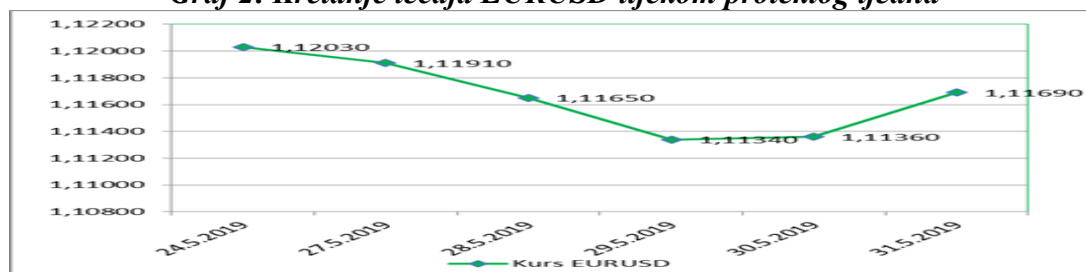
Početak proteklog tjedna Ministarstvo financija SAD je objavilo polugodišnje izvješće o međunarodnoj razmjeni, u kojem je navedeno da je broj zemalja koje se nadziru zbog manipulacije valutama povećan na 21 s prethodnih 12. Tako su između ostalog Irska, Italija, Vijetnam, Singapur i Malezija pridružene Kini, Japanu, Južnoj Koreji i Njemačkoj, dok su Indija i Švicarska uklonjene s navedenog spiska zemalja nad kojima se vrši monitoring. Što se tiče trgovinskog rata između SAD i Kine, Financial Times je objavio da će vraćanje kineskog tehnološkog giganta na crnu listu SAD pogoditi oko 1.200 američkih dobavljača kineskoj telekomunikacijskoj grupi. U međuvremenu, Huawei je od američkog suda zatražio presudu u kratkom postupku protiv Vlade SAD zbog zabrane kupovine opreme u pokušaju da se ubrza rješavanje slučaja. Koncem tjedna predsjednik SAD Trump je najavio da će 10. lipnja uvesti carine od 5% na uvoz proizvoda iz Meksika, a koje će nakon 1. srpnja pa do početka listopada postupno povećavati do 25%, odnosno dok Meksiko ne zaustavi prelazak ilegalnih migranata preko granice. Navedena odluka rezultirala je povlačenjem investitora iz rizičnije imovine i usmjeravanje na investicije koje se smatraju sigurnijim utočištem u turbulentnim razdobljima. Istodobno, zamjenik ministra vanjskih poslova Meksika Seade je izjavio da je Trumpova odluka katastrofalna te da će Meksiko snažno reagirati na istu. Sve navedeno utjecalo je na pad prinosa američkih obveznica za 20 do 24 bazna boda u odnosu na prethodni tjedan te su **prinosi desetogodišnjih obveznica zabilježili najnižu razinu od rujna 2017. godine, a prinosi dvogodišnjih obveznica najnižu razinu od siječnja ove godine.**

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – preliminarni podatak (G/G)	I tromjesečje	3,0%	3,1%	2,2%
2.	Indeks osobne potrošnje – preliminarni podatak	I tromjesečje	1,2%	1,3%	2,5%
3.	Indeks cijena nekretnina (M/M)	OŽUJAK	0,2%	0,1%	0,4%
4.	PCE deflator (G/G)	TRAVANJ	1,6%	1,5%	1,4%
5.	Indeks osobnih prihoda (M/M)	TRAVANJ	0,3%	0,3%	1,1%
6.	Indeks osobnih rashoda (M/M)	TRAVANJ	0,2%	-0,5%	0,6%
7.	Zalihe u veleprodaji (M/M) P	TRAVANJ	0,1%	0,7%	0,0%
8.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Ričmonda	SVIBANJ	7	5	3
9.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Dalasa	SVIBANJ	6,2	-5,3	2,0
10.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	25. SVIBNJA	214.000	215.000	212.000
11.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	26. SVIBNJA	-	60,8	60,3

USD je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD smanjen s razine od 1,1203 na razinu od 1,1169.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Ministar vanjskih poslova Velike Britanije Hunt prošlog tjedna je izjavio da bi za tu zemlju bilo „političko samoubistvo“ da sprovede Brexit bez dogovora. S druge strane, Huntov prethodnik i tajnik za vanjske poslove Johnson, koji je ujedno i favorit za dolazak na premijersku poziciju je istaknuo da bi Velika Britanija trebalo da napusti EU sa ili bez dogovora do kraja listopada.

Zamjenik guvernera BoE Ramsden, koji je glasovao protiv prvog postkriznog povećanja referentne kamatne stope u studenome 2017. godine je izjavio da bi ista trebalo da raste ako Brexit prođe glatko, dok bi razoran Brexit otvorio brojna pitanja oko monetarne politike. Fondacija za istraživanje (The Resolution Foundation) je pozdravila ubrzani rast minimalne plaće koji je britanska konzervativna Vlada zagovarala od 2015. godine, te je istaknuto da bi trebalo opreznije pristupiti daljem rastu. Naime, stopa nezaposlenosti u Velikoj Britaniji je smanjena na najnižu razinu od 1975. godine i iznosi 3,8%, dok je zaposlenost rekordno visoka. Također, upozoreno je kako je opasno pretpostaviti da će ovakvo stanje i potrajati, posebno uzimajući u obzir trenutna politička događanja u toj zemlji.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GfK indeks povjerenja potrošača	SVIBANJ	-12	-10	-13
2.	Nationwide cijene kuća (G/G)	SVIBANJ	1,2%	0,6%	0,9%
3.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	TRAVANJ	1,0	0,9	0,6
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	TRAVANJ	-	3,0%	2,2%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,88137 na razinu od 0,88414, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,2714 na razinu od 1,2629.

JAPAN

Nakon zvanične posjete Japanu, predsjednik SAD Trump je početkom prošlog tjedna izjavio da očekuje da će te dvije zemlje u kolovozu najaviti dalji tok sporazuma, dok su japanski zvaničnici demantirali špekulacije da je dogovoreno sklapanje trgovinskog sporazuma.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da su globalna gospodarska očekivanja vrlo neizvjesna, prvenstveno zbog negativnih rizika trgovinskih tenzija, usporavanja rasta u Kini i pregovora o Brexitu. Kuroda je istaknuo kako će lideri zemalja članica G20 na sastancima ove godine razmotriti salda na tekućim računima, te je naglasio da bilateralne trgovinske mjere neće riješiti neravnoteže istih. U izvješću za poslovnu godinu koja je završena u ožujku, BoJ je povećala tekuću dobit za 63% u odnosu na prethodnu godinu, na 2 bilijuna JPY (18,3 milijarde USD), što je najveća razina od 1998. godine. Navedeni podaci mogu trenutno smanjiti zabrinutost tržišnih sudionika da bi radikalni monetarni program guvernera Kurode mogao narušiti bilancu BoJ i kredibilitet JPY.

BoJ je koncem tjedna najavila da će za idući mjesec povećati iznos za kupovinu obveznica s dospijećem od 10 do 25 godina na 100-300 milijardi JPY s prethodnih 100-250 milijardi JPY, dok je broj otkupa za te obveznice, kao i za obveznice s dospijećem preko 25 godina planiran za lipanj smanjen na 3 s prethodnih 4.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japanu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno	
				razdoblje	
1.	Stopa nezaposlenosti	TRAVANJ	2,4%	2,4%	2,5%
2.	Vodeći indeks F	OŽUJAK	-	95,9	97,1
3.	Koicidirajući indeks F	OŽUJAK	-	99,4	100,5
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	TRAVANJ	-1,5%	-1,1%	-4,3%
5.	Maloprodaja (G/G)	TRAVANJ	0,9%	0,5%	1,0%
6.	Indeks uslužnog sektora (G/G)	TRAVANJ	1,1%	0,9%	1,1%
7.	Povjerenje potrošača	SVIBANJ	40,7	39,4	40,4

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio pad s razine od 122,46 na razinu od 120,96 (najniža razina od početka travnja 2017. godine). JPY je aprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio pad s razine od 109,31 na razinu od 108,29 (najniža razina od siječnja ove godine).

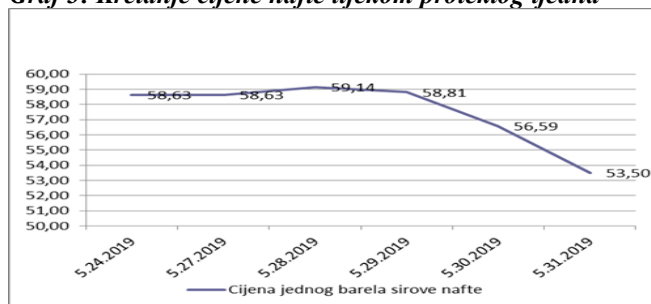
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u utorak (ponedjeljak je bila zatvorena zbog praznika) cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 58,63 USD (52,33 EUR). Početkom proteklog tjedna cijena nafte je povećana za oko 0,9% jer su izgledi mogućeg poremećaja ponude ovog energenta iz Irana i Libije prevagnuli zabrinutosti da bi trgovinski rat mogao nepovoljno utjecati na potražnju za naftom. Ipak, od utorka do konca tjedna cijena jednog barela sirove nafte je svakodnevno bilježila pad, koji je naročito bio izražen koncem tjedna.

Prvi zamjenik premijera Rusije Siluanov je izjavio da će Rusija oprezno razmotriti produženje ugovora o smanjenoj proizvodnji nafte s OPEC-om i drugim proizvođačima. Na kraju trgovanja u četvrtak cijena jednog barela sirove nafte je smanjena na najnižu razinu zabilježenu od 11. ožujka, te je iznosila 56,59 USD po barelu. Na nastavak pada cijene nafte utjecali su objavljeni podaci o neočekivanom rastu zaliha ovog energenta u SAD za 2,2 milijuna barela, dok je očekivano bilo smanjenje za 800.000 barela.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je dodatno smanjena na 53,50 USD (47,90 EUR), što je najniža razina zabilježena od 12. veljače ove godine. Cijena nafte je na tjednoj razini smanjena za 8,75%.

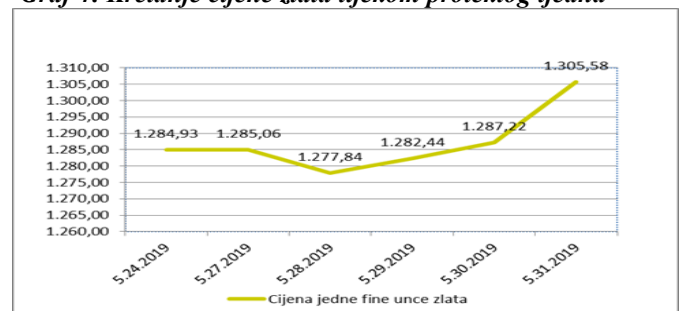
Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.284,93 USD (1.144,95 EUR). U ponedjeljak cijena zlata nije bilježila značajnije promjene, te je na zatvaranju trgovanja jedna fina unca zlata koštala samo 15 centi više u odnosu na cijenu s otvaranja. Za razliku od ponedjeljka, u utorak je cijena ovog plemenitog metala smanjena za oko 7 USD u odnosu na prethodni dan pod utjecajem aprecijacije USD, koji je uslijedio zbog neizvjesnosti oko trgovinskih tenzija između SAD i Kine. Ipak, već narednog dana cijena zlata je povećana za 4,60 USD. Za skoro isti dnevni iznos cijena zlata je povećana i u četvrtak, nakon komentara predsjednika SAD o povećanju tarifa na uvoz iz Meksika, što dolazi u vrijeme kada se već implemetiraju slična povećanja tarifa na uvoz iz Kine. Cijena zlata je nastavila da bilježi rast i tijekom trgovanja u petak, kada je zabilježen najveći prošlotjedni dnevni rast od preko 18 USD. Na rast cijene ovog plemenitog metala utjecala je povećana potražnja za sigurnijim investicijama koja je bila izražena tijekom proteklog tjedna, kada je zabilježen globalni pad indeksa dionica, kao i pad prinosa sigurnijih obveznica.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.305,58 USD (1.168,93 EUR), što predstavlja najveću razinu u posljednja tri tjedna.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.